Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1575/2015
23.09.2015. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца Б.Б. из Н.С., чији је пуномоћник Д.Г.С., адвокат из Н.С., против туженог П. д. з. е. м. в. и п. п. АД К.М. А., чији је пуномоћник А.Б., адвокат из Б., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 448/15 од 29.04.2015. године, у седници одржаној 23.09.2015. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 448/15 од 29.04.2015. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Зрењанину П1 114/14 од 04.02.2015. године у усвајајућем делу у ставу првом изреке.

У осталом делу ревизија тужиоца се **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољена.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног и ревизијског поступка у укупном износу од 60.600,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 114/14 од 04.02.2015. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да му исплати на име накнаде нематеријалне штете укупан износ од 120.000,00 динара и то: за претрпљене физичке болове износ од 40.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 20.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености износ од 60.000,00 динара, као и износ од 22.880,00 динара на име трошкова спора. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавеже тужени да му исплати преко досуђеног износа од 40.000,00 динара па до траженог износа од 150.000,00 динара за претрпљене физичке болове, преко досуђеног износа од 20.000,00 динара па до траженог износа од 150.000,00 динара за претрпљени страх, преко досуђеног износа од 60.000,00 динара па до траженог износа од 120.000,00 динара за претрпљене душевне болове због наруженост, као и законску затезну камату на ове износе од дана пресуђења па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 448/15 од 29.04.2015. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба туженог и првостепена пресуда преиначена у усвајајућем делу тако што је одбијен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете у укупном износу од 120.000,00 динара, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка, док је жалба тужиоца одбијена и првостепена пресуда потврђена у одбијајућем делу. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 40.000,00 динара. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 24.200,00 динара

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и због одлуке о трошковима парничног поступка.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија делимично основана, а делимично недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних пореда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су 04.01.2012. године, преко омладинске задруге, закључиле уговор о обављању привремених и повремених послова, по основу ког је тужилац ангажован на пословима манипуланта амбалаже. Радио је као помоћни радник и његов посао је био да заједно са возачем носи гајбе, бунтове воде и сока, сунцобране, фрижидер и постоља за сунцобране. Дана 17.01.2012. године тужилац и возач Д.К. су добили налог од туженог да покупе сунцобране из баште угоститељског објекта Ц. у З. и утоваре их на камион. Најпре су утоварили сунцобране, а затим је требало да утоваре и бетонска постоља за сунцобране, која су тешка 30-50 кг, а на којима постоје две ручке. У башти наведеног објекта била је постављена метална конструкција тенде - металне шипке које су држале тенду. Како су бетонска постоља за сунцобране тешка, тужилац и Д.К. су их носили заједно и кретали су се поред металне конструкције тенде. Тога дана време је било прохладно и тмурно, те је тужилац на глави имао капуљачу. Док су носили постоље за сунцобран били су у погнутом положају, погледи су им били усмерени према постољу, па нису приметили металну шипку која је била наварена на конструкцију тенде, а која је била за око 30 цм дужа од конструкције тенде и није била довољно уочљива, те је тужилац ударио десном страном главе у њу. Том приликом је задобио лаку телесну повреду у виду раздеротине поглавине десног слепоочног предела главе, која је приликом збрињавања у Ургентном центру у З. ушивена и тужилац је добио одговарајућу терапију. На основу налаза и мишљења вештака медицинске струке утврђени су интензитет и трајање претрпљених физичких болова и страха тужиоца, као и степен наружености, као последица повређивања.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је на основу чл. 4. и 5. Закона о безбедности и здрављу на раду и чл. 154., 158. и 200. ЗОО делимично усвојио тужбени захтев тужиоца, налазећи да је тужени одговоран за насталу штету тужиоцу.

Апелациони суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и тужбени захтев тужиоца у целости одбио, закључујући да узрок повређивања тужиоца није у вези са радом који је тужилац у конкретном случају обављао за туженог, јер је метална конструкција власништво угоститељског објекта, а не туженог, те да је до повређивања дошло због тога што тужилац металну шипку није уочио.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

Према члану 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...54/09) ако запослени претрпи повреду или штету на раду и у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Из ове законске норме произилази да послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом, по општим начелима одговорности, а основ за накнаду штете због повреде права запосленог је претпостављена кривица послодавца. Услови одговорности су да је запослени претрепео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Повредом на раду сматра се повреда запосленог која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла по основу ког је осигуран, а која је проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма, као и повреда коју запослени претрпи при обављању посла на који није распоређен али га обавља у интересу послодавца, повреда коју запослени претрпи на редовном путу од стана до места рада и обрнуто, на службеном путу и на путу предузетом ради ступања на рад. Повредом на раду сматра се и обољење осигураника које је настало непосредно или искључиво као последица неког несрећног случаја или обављања посла по основу кога је запослени осигуран, као и повреда коју запослени претрпи у вези са коришћењем права на здравствену заштиту по основу повреде на раду или професионалне болести.

Чланом 173. ЗОО прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, а чланом 174. истог закона да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави. Према прописима о безбедности и здрављу на раду послодавац је дужан да рад организује и мере заштите на раду спроведе тако да запослени уз нормалну пажњу може да обавља рад без опасности по свој живот и здравље. Пропуштање ове дужности повлачи одговорност послодавца за штету која запосленом услед тога настане. Наведеној обавези одговара право запосленог на безбедност и заштиту живота и здравља на раду.

У конкретном случају, тужилац је испуњавајући своје радне задатке носио бетонско постоље тежине око 50 кг по изузетно лошим временским условима и у погнутом положају, с обзиром на тежину предметног постоља, без заштитних средстава на глави и са навученом капуљачом, те у том положају није могао да примети металну шипку која се налазила на конструкцији тенде. Дакле, обављајући опасну делатност и носећи ствар која се може сматрати опасном ствари због свог облика, тежине и материјала од којег је сачињена, тужилац се повредио и овом повређивању није ничим допринео, нити га је могао у таквим условима спречити. У наведеном се огледа и узрочно-последична веза између обављања опасне делатности и руковања опасном ствари и настале штете, па је правилно првостепени суд применио материјално право када је обавезао туженог да тужиоцу накнади штету.

Висина штете у укупном износу од 120.000,00 динара, правилно је одмерена у складу са свим околностима из члана 200. ЗОО у вези са чланом 232. ЗПП. Правилан је закључак првостепеног суда да све околности случаја, а посебно интезитет и трајање физичких болова, страха и наруженост оправдавају досуђивање правичне накнаде. При томе је овај суд водио рачуна о томе да накнада буде адекватна значају повређеног добра, циљу коме служи, те природи и друштвеној сврси обештећења.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у преосталом делу у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија недозвољена.

Тужбом поднетом 19.02.2014. године тужилац је тражио накнаду штете у износу од 420.000,00 динара. Првостепеном пресудом делимично је усвојен тужбени захтев за износ од 120.000,00 динара, а одбијен за 300.000,00 динара. Другостепеном пресудом преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу и одбијен тужбени захтев, а потврђена у одбијајућем делу за износ од 300.000,00 динара. Побијана другостепена пресуда донета је 29.04.2015. године.

Према члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП ревизија је увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака, а према члану 403. став 3. истог закона ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима кад се тужбени захтев односи на утврђење права својине на непокретностима или потраживање у новцу, на предају ствари или извршење неке друге чинидбе, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се ревизијом тужиоца побија другостепена пресуда и у потврђујућем делу у ком вредност предмета спора износи 300.000,00 динара (2.530 евра према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе), ревизија у том делу није дозвољена, па је на основу члана 413. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Врховни касациони суд је донео одлуку о трошковима поступка на основу члана 153. став 2. ЗПП, па је утврдио да тужилац има право на накнаду следећих трошкова: за састав жалбе и ревизије од стране пуномоћника из редова адвоката у износу од по 12.000,00 динара према Тарифном броју 10. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС, бр. 15/12), за таксу на другостепену одлуку у износу од 12.200,00 динара и таксу на ревизију у износу од 24.400,00 динара према Тарифном броју 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 101/11), што укупно износи 60.600,00 динара.

Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.